

Mál nr. 379/2021**M og
V vegna Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.****Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.****Gögn.**

Málskot móttakið 8. október 2021, ásamt fylgiskjölum.
Bréf V, dags. 17. desember 2021, ásamt yfirliti um ástandsskoðun.
Tölvupóstur M, dags. 24. febrúar 2022.

Málsatvik.

M var við störf í álveri X þegar hann fékk í sig rafstraum hinn 20. apríl 2020. Í málskoti kemur fram að M hafi verið leigður út til starfa hjá X af öðru fyrirtæki. Nánar tiltekið segir í málskoti að M segist hafa verið að skipta um klafa á tilteknu kerfi í tilteknum skála ásamt starfsmanni X þegar krana sló út. M lýsir aðstæðum síðan þannig að annar starfsmaður X, rafvirki, hafi komið á staðinn en ekki framkvæmt úttekt á krananum heldur slegið honum aftur inn. M kveðst síðan hafa staðið ofan á kerfi og þurft að styðja sig með hægri hendi á meðan hann notaði vinstri hendi til að losa stroffu og þegar hann greip um krók til að ýta öryggisklemmu inn hafi hlaupið straumur í gegnum hann frá skauti í krana. Í málskoti kemur fram að straumurinn hafi mælst 330 volt. Í tilkynningu um vinnuslys til Vinnueftirlitsins, sem barst stofnuninni hinn 28. október 2020 er atvikum lýst með svipuðum hætti.

M telur X bera ábyrgð á líkamstjóni þar sem aðstæður á vinnustað X hafi ekki verið öruggar vegna einangrunarbilunar í krana og að starfsmenn X hafi átt að bregðast við með öðrum hætti en þeir gerðu þegar truflun á rafmagni kom upp í kerskála. M telur að X hafi vanrækt tilkynningarskyldu til Vinnueftirlitsins vegna vinnuslyssins, sbr. fyrirmæli í 79. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum og þannig verði skv. dómafordæmum að leggja frásögn M til grundvallar af atvikum og X beri hallann af því að hafa ekki látið rannsaka aðstæður á slysdagi. M vísar til reglugerðar nr. 376/2006 um notkun tækja og að í viðauka með þeim reglum komi fram fyrirmæli um merktan búna til að rjúfa orkuflutning sem og eigi öll tæki að vera þannig útbúin að starfsmenn séu verndaðir fyrir hættu sem gæti stafað af beinni eða óbeinni snertingu við rafmagn. M leggur áherslu á að starfsemi X sé í eðli sínu hættuleg og þurfi því að gera sérstaklega miklar varúðarráðstafanir vegna öryggi starfsmanna. M telur að óumdeilt sé að bilun hafi verið í krana og mótmælir því að það hafi verið nóg að slá krananum inn án þess að greina bilun í greint sinn. Einnig vísar M til þess að áhættumat vegna þeirrar vinnu sem M vann hafi ekki verið lagt fram og beri X hallann af því. Þar að auki vísar M til þess að ekki sé hægt að halda því fram að M beri sjálfur ábyrgð á eigin tjóni þar sem 23. gr. a skaðabótalaga nr. 50/1993 setur það sem skilyrði að tjónþoli hafi sýnt stórkostlegt gáleysi við vinnu sína. M vísar auk þessa til nokkurra dóma máli sínu til stuðnings.

V hefur hafnað bótaskyldu og telur í fyrsta lagi að ekki hafi verið tilefni fyrir X til að tilkynna atvikið til Vinnueftirlitsins þar sem sú skylda hafi ekki hvílt á X í greint sinn, M hafi ekki verið starfsmaður X og samningur sé á milli X og vinnuveitanda M sem verktaka um að honum beri að tilkynna öll vinnuslys til Vinnueftirlitsins. Einnig vísar V til þess að M hafi ekki verið óvinnufær eftir atvikið og tilkynningarskylda hafi ekki stofnast skv. 79. gr. laga nr. 46/1980. V vísar einnig til þess að sá krani sem M hafi haldið um í greint sinn hafi verið ástandsskoðaður reglulega og sé í reglubundnu viðhaldi hjá X. Einnig telur V að ekki sé ljóst af gögnum málsins að kraninn hafi slegið út, en ef það hefði gerst væri ekki óeðlilegt að það slái út í eitt skipti og í samræmi við eðlilegt verklag að slá rafmagn inn aftur og ekki vanræksla af hálfu starfsmanns. V telur einnig að það hafi ekki verið þörf á að bilanagreina kranann sérstaklega þar sem ekkert hafi bent til þess að hann væri bilaður. V vísar einnig til þess að M beri sönnunarbyrði um að X beri skaðabótaábyrgð á afleiðingum líkamstjóns hans.

Álit.

Í málinu er óumdeilt að M fékk í sig rafstraum við vinnu sína. Í 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 segir: „Atvinnurekandi skal án ástæðulausrar tafar tilkynna til Vinnueftirlits ríkisins öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags sem slysið varð. Slys þar sem líkur eru á að starfsmaður hafi orðið fyrir langvinnu eða varanlegu heilsutjóni skal tilkynna Vinnueftirlitinu eigi síðar en innan sólarhrings.“ Í 1. mgr. 12. gr. kemur fram að með orðinu

atvinnurekandi sé átt við þann sem rekur atvinnustarfsemi skv. 90. gr. laganna og í 1. mgr. 17. gr. segir „*Þar sem fleiri atvinnurekendur eiga aðild að starfsemi á sama vinnustað, skulu þeir og aðrir, sem þar starfa, sameiginlega stuðla að því að tryggja góðan aðbúnað, heilsusamleg og örugg starfsskilyrði á vinnustaðnum.*“ Þegar starfsmaður verður fyrir rafstraumi er ekki óvarlegt að ætla að líkur séu á varanlegu heilsutjóni og alvarleiki atvika sem þeirra verður að túlka þannig að atvinnurekanda hafi verið skylt að tilkynna um atvikið til Vinnueftirlitsins og gera ráðstafanir til þess að hægt sé að rannsaka aðstæður á vettvangi strax. Í þessu máli verður ekki annað séð en að M hafi á tjónsdegi verið að starfa í þágu X og samningur um annað hefur ekki verið lagður fyrir nefndina, en ekki dugar að láta skína í hluta slíks samnings í afstöðubréfi V. X telst því til atvinnurekanda í skilningi ofangreindra ákvæða laga nr. 46/1980. Skýringar X á aðstæðum á vettvangi verða ekki einar og sér lagðar til grundvallar sem staðreyndir og skortur á gögnum sem staðfesta að aðrir starfsmenn sem unnu í þágu X hafi unnið í samræmi við áhættumat vegna verksins sem var unnið verður að meta X í óhag. Framburður M verður lagður til grundvallar við lýsingu á tjónsatviki og aðstæðum á vettvangi. Þar kemur fram að rafmagni hafi slegið út og inn aftur án þess að frekar hafi verið athugað um ástand kranans og hvort um bilun hafi verið að ræða. Verður að meta það starfsmönnum X til gáleysis og ber X því skaðabótaábyrgð á líkamstjóni M. Ekki verður séð af gögnum málsins að hægt sé að meta háttsemi M sjálfs til stórkostlegs gáleysis eða ásetnings í skilningi 23. gr. a skaðabótalaga nr. 50/1993. M á því rétt á fullum bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 15. mars 2022.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir